

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Sectio IV. De Autoritate Eminentissimorum Cardinalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

Antonius à Spiritu sancto, *Tract. 5.*
Directorij Regul. *Disp. 1. Sect. 5.* qui 26.
privilegiorum clausulas ex variis Au-
thoribus producit & exponit.

SECTIO IV.

*De autoritate declarationum Eminen-
tissimorum Cardinalium.*

35. **C**irca declarationes Sacrarum
Congregationum Eminentissi-
morum Cardinalium, quarum notitia
maximè necessaria est, aliqua notari o-
portet. Primum, quod de mandato
Vrbani VIII. sequens decretum editum
fuit à Congregatione Sacri Concilij,
die 11. Augusti 1631. & repetitum anno
1632. in Sacra Rituum Congregatio-
ne, ubi sic decernitur: *Sacra Congregatio
ex speciali Sanctissimi Domini nostri VR-
BANI, Divina providentia, Papa VIII, jus-
su mandat, & precipit hujusmodi declara-
tionibus, decretis, seu decisionibus, tam im-
pressis, quam imprimendis, ac etiam ma-
nuscriptis, nullam fidem in iudicio, vel ex-
tra esse adhibendam; sed tantum illis, que
in authentica forma, solito sigillo, & sub-
scriptione Eminentissimi Cardinalis Prae-
fecti, ac Secretarij eiusdem Congregationis
pro tempore existentium, munita fuerint,
in quorum fidem hac propria manu sub-
scripsimus, & sigilli proprii Sacra Rituum
Congregationis impressione communiri, &
typis mandari iussimus. Datum Roma die
11. Augusti 1632. Episcopus Ostiensis, Car-
dinal. Pius. Loco sigilli. Iulius Rospigli-
sius Secretarius.* Sic referunt Barbof. in
collect. Bullarum, verb. Congregatio, n. 2.
& 3. Donatus *Tract. 8. q. 4. num. 3.* no-
taet Lezana in *summ. verbo Congreg.*

Quae omnia ad declarationes om-
nium Congregationum meritò exten-
duntur, ut benè notat P. Joannes Mar-
tinez de Prado *Tom. 1. q. 7. s. 2. num. 8.*

2. Hujusmodi decretis voluit sua
Sanctitas obviare inconvenientibus,
quae ex minus certis, ne dicam falsis, seu
mutilatis declarationibus, tam in foro
interiori, quam in exteriori oriri sole-
bant. Advertit tamen noster Lezana,
quod licet declarationibus praedicto
modo non munitis, & authenticis, non
sit adhibenda fides certa, & indubitata;
potest tamen adhiberi fides probabilis,
si à viro fide digno referantur.

3. His praelibatis dubitatur, *An decla-
rationes Eminentissimorum Cardinalium
praefato modo authentico exhibita, habe-
ant vim legis, & ut tales obligent ad sui
observantiam?* In qua re, divisi sunt Au-
thores; multi enim sentiunt, non habe-
re vim legis, sed solum esse doctrinales,
magna tamen autoritatis, & aestima-
tionis, utpote tantorum virorum, qui
non solum suà scientiâ, & prudentiâ, ve-
rùm & aliorum magni nominis Docto-
rum ferè semper consilijs utuntur.
Ideoque ab eis sine firmo fundamento
(dicunt) non esse recedendum, quam-
vis obligationem non importent; sic in-
numeri Theologi, & Juristae, ut videre
est apud Sanch. qui eos sequitur *Tom. 3.
de matrim. lib. 8. disp. 2. n. 10.* & Bonac.
Tract. de leg. disp. 1. q. 1. punct. 2. n. 4. Basi-
lius Pont. *de matrim. lib. 5. cap. 13. s. 2.*
n. 7. Joan. Valer. in *diff. utriusque fori,*
verb. *Absolutio, diff. 1. n. 2.* & verb. *Nulli-
tas, diff. 5.* & verb. *Jurisdicchio, diff. 4.* Dia-
na *Tract. 10. de leg. re sol. 29. Suar. Tom.*
4. in 3. part. disp. 28. Castropal. Tract. 3.
disp. 5. & nost. Andreas à Matre Dei,
Tom. 3.

Tom. 3. curs. moralis Theolog. Tract. 11. de legibus, cap. 3. punct. 2. num. 30. Unde Archangelus Romanus, cujus auctoritas magni facienda est, eo quod sua scripta Romæ prælo dederit, sub approbatione Magistri Sacri Palatii, & aliorum gravissimorum Doctorum in præambulis ad librum de privilegiis, ubi affirmat, declarationes, & decreta Eminentissimorum Cardinalium non esse majoris auctoritatis, quam decreta Rotæ Romanæ, quæ ad summum faciunt jus in Curia Romana, ad instar styli, non autem legem generalem; ideoque neque publicantur cum solemnitate requisita, neque hoc à Pontificibus permittitur, quod ad obligationem legis, seu statuti legalis requiritur, ut jam dicam: probat hoc præfatus Author ex princ. *Extravag. Ioann. XXII.*

38. 4. Alii verò, adverso Marte, affirmant habere vim legis, & obligare non solum pro isto casu, cui Sacra Congregatio respondet, seu declarat, sed pro omnibus similibus, ita Narb. *de appell. à Vicario ad Episcopum part. I. num. 180.* Miranda in *Manual. Tom. 2. q. 26. art. II.* Rodrig. in *quæst. Tom. 1. q. 11. art. 1. & 2.* inter quos, & alios satis nervosè, Garcia de *benef. tit. 1. in præfat.* Barbol. in *colleçt. Bull. verb. Congregatio pro interpretatione Concilij Trident.* Zerola in *præf. Episc. p. 1.* & fundatur hæc sententia; *Primo*, in tacita voluntate, seu delegatione Pontificum, nam licet Sixtus V. qui quindecim sacras Congregationes instituit, videatur nihil concedere prædictis Congregationibus præter solam facultatem interpretandi dubia circa difficultates occurrentes, & id consulto Papa. Sed quia quotidie à multis annis

iplæ Congregationes sciente, & consentiente Pontifice, & Romæ præsentè, varias, & novas edunt declarationes, & decisiones, ac decreta, etiam inconsulto Papa (gravioribus dubiis exceptis) præsumitur adesse in eis voluntatem ipsius Papæ, saltem interpretativam, ac per consequens habebunt vim legis, virtute illius. *Secundo*, quia Sacra Rota hujusmodi declarationes, decisiones, & decreta veneratur, & ad instar communis legis eas allegat, nec in dubium revocare solet, ut in diversis decisionibus Rotæ apparet, sentit igitur esse authenticas, & autoritativas.

5. Sequens hanc secundam sententiam noster Lezana in *Sum. verb. Sacra Congregatio, art. 6.* duo dicit: *Primum*, esse certissimam, loquendo de declarationibus, & decretis factis à Sacra Congregatione jussu Pontificis, vel ipso consulto, neque de hoc posse dubitari. *Secundum*, esse probabilissimam absolute, & ipsi adharendum cum sequentibus limitationibus, videlicet, quod tales declarationes habeant qualitates in principio hujus sectionis assignatas de authentica forma, & quod sufficienter sint publicatæ & promulgatæ. Cum enim ad hoc, ut lex obliget, necessariò desideretur ejus promulgatio, non est credendum sacram Congregationem velle prædicta obligare, nisi præmissa dicta publicatione; & addit, quod ideo præcipitur in decreto relato *Vrbani VIII.* ut non adhibeatur fides, nisi illis, quæ dicto modo sigillatæ, subscriptæ, & munitæ fuerint, quia illæ solum publicantur in Curia, & in locis ordinariis ad id deputatis. Hæc Lezana cum Bonaci-

na de leg. disp. I. quest. I. punct. 8. num. 4. & alij, quibus libenter adhæreo.

40. 6. Nec obstat dictum Rodriguez art. 2. quod in declarationibus legis, seu privilegij non sit opus publicatione, quia declarationes sunt quid accessorium legum, & ipsis ab initio insunt, & ita cum ipsis legibus manent publicatæ. Non inquam hoc obstat, quia licet hæc doctrina sit vera in rebus claris, & manifestis, secus in dubiis, & opinabilibus, in quibus possunt esse diversæ opiniones pro intelligentia legis, & circa hæc versantur hujusmodi declarationes authenticæ, & sic pro illis est necessaria nova publicatio, quia sunt veluti novæ leges; sic relati Authores cum Diana p. I. Tract. 10. resol. 29.

41. 7. Ex quibus manifestè sequitur, quod si dictæ declarationes, & decreta, non fuerint in authentica forma munitæ, & promulgatæ more solito, ut sit in aliis legibus Pontificiis, solum deservient pro illo casu singulari pro quo sunt editæ, non verò generaliter pro omnibus similibus; sic Lezana num. 13. unde quando in lite cum aliquo privilegiato, seu Religione sit à Sacra Congregatione declaratio contra ipsum, etiam si sit authentica, & quasi generalis pro omnibus, vel restringendo privilegia, vel quid simile. Si tamen non fuerit publicata pro omnibus, saltem in locis publicis Romæ, v.g. in Valvis Sancti Petri, & in Campo Floræ, non adstringet alias Religiones, sed illam cujus negotium agebatur; etiam si militet eadem ratio, quia ex defectu publicationis universalis remanet intra terminos legis particularis. Unde ait noster *Urbanus ab Ascensione*, vir admodum eruditus,

Tract. 2. dist. 1. de privileg. Carm. cap. 1. regul. 7. declarationes Eminentissimorum Cardinalium communiter non esse generales pro Religiosis totius orbis, etiam quando confirmantur à Papa, sed tantum speciales; pro quibusdam locis, & Diocæsis, siquidem fuerunt factæ ad consultationem aliquorum Episcoporum particularium pro suis Diocæsis, quemadmodum refert Confectus unam ad Consultationem Eminentissimi Cardinalis Borromæi pro Mediolanensi Episcopatu, & alias similes; & certè id videtur sufficienter colligi, tum ex stylo harum declarationum: tum quia non est verosimile Pontifices velle talia approbando una simplici responsione Cardinalium, nec Bullata, nec promulgata, ut debet, nec Ordinum superioribus intimata, revocare privilegia tam universaliter possessa, & pro tam longo tempore à Mendicantibus. Hæc dictus Author, quæ doctrina notanda est, cum sit valde utilis pro multis casibus occurrentibus, advertendo semper, quod quando non constat de utroque, videlicet de autoritate, & promulgatione publicâ, & universali, non obligant ut leges universales, sed solum ut particulares, pro determinato casu, seu loco pro quo dantur.

42. 8. Sed quid si dubites vel de autoritate, vel de publicatione? Respondetur, quod circa primum, nulla est difficultas; quia quando post factam diligentiam sufficientem, dubitatur an lex sit, vel non sit, judicandum est legem non esse; quia possessio stat pro dubitante. Si verò constet de autoritate, seu validitate, dubiteretur autem vel negativè, vel positivè de promulgatione, dicunt

dicunt Aliqui standum esse pro lege, & sic obligare, ut patet in simili, quando dubitatur, an lex sit usu recepta, vel non; judicandum esse in favorem legis, cum possessio sit pro illa; sic sentiunt Salas de leg. quest. 96. Tract. 14. disp. 13. sect. 5. numer. 22. & alii relati à Diana. Sed tu tene oppositum cum Diana Tract. de leg. resol. 3. Azot. part. 1. lib. 2. cap. 19. quest. 12. & aliis. Quia cum dubitans de promulgatione sit in possessione suæ libertatis; etiam si lex sit in possessione sui valoris, in re sic odiosa, optimè potest dubitans de promulgatione requisita, eam partem amplecti, quæ negat legem esse publicatam, seu promulgatam, & juxta hanc Doctrinam colligunt præfati Authores, quod cum non pauci dubitent, an Bulla Clementis VIII. de largitione munerum sit usu recepta, non incurrent pœnas in ea impositas contra illam operantes; & idem sentiunt de Extravag. ambitiose Pauli II. contra alienantes bona Ecclesiastica; ergo pari modo philosophari licet in nostro casu, non enim apparet discrimen considerabile.

43. 9. In calce hujus sectionis haud reticere possum Doctrinam Brunonis Challaing, Minoritæ tract. 1. de privileg. propos. 3. ubi loquendo de decretis, seu declarationibus Eminentissimorum Cardinalium confirmatis à Papa, sic ait: Duobus modis potest talis confirmatio fieri, uno modo illa supponendo, tanquam consilium sibi à Cardinalibus præsitum, ut cum in suis Bullis sic loquitur: De Consilio fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium; & postea Pontifex decreta illorum in sua persona pronuntiat dicendo: Volumus, & decernimus, &c. Et decreta, seu declarationes confirmatæ

sub hac forma, non est dubium, cuod sint leges obligantes, siquidem suas facit ipse Pontifex.

10. Altero modo, cum Pontifex illa decreta supponit, & exprimit in suis Bullis; ut à dictis Cardinalibus edita, illaque confirmat, & in hoc casu confirmatio Papæ novum jus rei, quæ confirmatur, nullatenus confert. Quapropter illa, quæ sic confirmata reperiuntur, non sunt leges, sed manent in statu, in quo ante confirmationem reperiabantur; Hoc probat ex cap. cum dilectæ, de confirm. utili, vel inutili, ubi Innocent. III. declarat, quod per confirmationem Sedis Apostolicæ aliquod novum jus non acquiritur, sed antiquum, quod est, conservatur; idem confirmat ex Cap. Examinata, eod. tit. ubi idem Innocent. III. quandam sententiam contra juris ordinem latam, & à suo prædecessore confirmatam, nullam, & irritam declarat, his verbis: Vnde non obstante confirmatione Papæ prædecessoris nostri, qui illud confirmaverat, sicut proinde latum fuerat, decernimus ipsum irritum, & inane; ex quibus verbis glossa concludit: Et ita patet, quod confirmatio, nihil, vel modicum operatur, quia si aliquid invenit confirmat illud, alia nihil operatur. Quod in odiosis maximè tenet, & quando de præjudicio tertij agitur, hæc ille.

11. Si autem objicias Pontificem confirmando dicta decreta, regulariter apponere clausulam: Inviolabilis Apostolica firmitatis robur, & se velle decreta ab omnibus observari: Respondet præfatus Author, has clausulas adjici non ut decreta (quæ simpliciter solum doctrinalia sunt) leges, aut canones fiant; sed ut in statu doctrinali remanentia, majori
cum

cum reverentia, ex majori approbatione recipiantur, & observentur, veluti approbationes, & confirmationes Doctrinæ sanctorum Augustini, Thomæ, Bonaventuræ à pluribus Pontificibus factæ, quæ non dederunt tali doctrinæ vim legis, sed eam approbando, & confirmando magis acceptabilem Ecclesiæ Dei reddiderunt: Hæc ille, quæ si intelligantur de confirmatione in forma communi, verissima censeo; secus si de confirmatione in forma speciali. Illa enim nihil aliud est, quàm quædam approbatio: Ista verò facit proprium confirmantis id quod confirmat, & dat vim legis, ut docent Doctores. Quare pro praxi attendendus est modus con-

firmantis juxta regulas à Doctoribus traditas, à quibus hic abstineo, quia propriam sedem habent.

12. Concludit prædictus Author, & 46.
benè, dicendo, quod licet declarationes, seu decreta Eminentissimorum Cardinalium sint authentica juxta regulas traditas, & sint etiam sufficienter promulgata, si non habeant clausulam derogatoriam privilegiorum (quam ferè nunquam solent habere) non nocent privilegiatis, etiam si à Papa quomolibet sint confirmata, alioquin majoris essent roboris, quàm ipsæ Bullæ Pontificiæ: siquidem istæ illam requirunt ad privilegia revocanda; sed de hoc latius redibit sermo, *sect. de revocat. privileg.*

DISPUTATIO SECUNDA.

De Communicatione Privilegiorum inter Regulares.

SECTIO I.

De diversitate Religionum communicantium in Privilegijs.

47. 1. **I**nter Religiones approbatas à Sede Apostolica, aliæ dicuntur *Mendicantes*, aliæ *non Mendicantes*. *Mendicantes* dicuntur illæ, quæ vel ex propria Regula, vel ex propriis Constitutionibus nequeunt possidere bona stabilia, seu immobilia etiam in communi; puta, prædia, possessiones, annuos redditus, sed ex eleemosynis sibi datis à Fidelibus vivunt; Concilium vero Tridentinum *sess. 25. cap. 4.* pro omnibus Religionibus dispensavit in hoc (exceptis Cappucinis, & Minoribus de observantia) non ta-

men per hanc dispensationem tollitur, quin sint, & dicantur *Mendicantes*, si ex Regula, vel ex Constitutionibus illam paupertatem retineant, ut benè advertit noster Lezana *cap. 1. num. 1.* & expressè declaravit Pius V. die 3. Octobris anno 1567. in proprio motu incipiente: *Romanus Pontifex*, apud Rodriguez Bulla 19. seu 22. apud Cherubinum Bulla 44. apud Peyrinum Bulla 4. in Confess. post Bullam *Clementis VIII.* Hujusmodi Religiones Mendicantes intendunt, & propriæ, & proximorum salutis, medio exemplo, doctrina, & aliis pietatis officiis.

Inter has autem primum locum tenent quatuor antiquiores; videlicet, *Dominicana, Franciscana, Augustiniana,* & no-